

Dit document bevat informatie en voorschriften over het procederen bij de raden van discipline. Het document wordt het Landelijk Procesreglement voor klachten bij de raden van discipline genoemd.

1. Algemene bepalingen

- 1.1 In dit document wordt met de raad ook bedoeld de (plaatsvervangend) voorzitters van de raad, de (plaatsvervangend) griffiers van de raad, de griffies van de raden en iedere combinatie van (plaatsvervangend) voorzitter en (plaatsvervangend) leden die zaken van de raad behandelt. Met de voorzitter wordt ook bedoeld de plaatsvervangend voorzitter.
- 1.2 Als voorschriften uit dit document niet worden nageleefd, kan de raad daaraan het gevolg verbinden dat de raad passend acht. Bij dit oordeel zullen de aard van het voorschrift en de ernst van het verzuim in aanmerking worden genomen.
- 1.3 In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de raad. Bij de beslissing worden de voorschriften uit dit document zoveel mogelijk in acht genomen.
- 1.4 De raad kan, indien de omstandigheden daartoe aanleiding geven, afwijken van de voorschriften uit dit document.

2. Procederen in klachtzaken artikel 49 Advocatenwet

2.1 Ontvangst dossier

- 2.1.1 De ontvangst van een klachtdossier van de deken wordt schriftelijk aan partijen bevestigd.
- 2.1.2 Na ontvangst van het dossier wordt beoordeeld of op een klacht wordt beslist bij voorzittersbeslissing of dat een zitting zal worden gepland voor de behandeling van de klacht. Deze beoordeling is voorbehouden aan de voorzitter van de raad. Tegen enkel deze beoordeling is geen bezwaar/beroep mogelijk.

2.2 Voorzittersbeslissing

- 2.2.1 De voorzitter kan schriftelijk, zonder zitting, beslissen op een klacht. Dit kan als naar zijn oordeel de raad kennelijk onbevoegd is of de klacht (kennelijk) niet-ontvankelijk, kennelijk ongegrond of kennelijk van onvoldoende gewicht is. De voorzitter kan een klacht ook doorverwijzen, bijvoorbeeld naar de Geschillencommissie Advocatuur.
- 2.2.2 Onderaan de voorzittersbeslissing wordt (praktische) informatie verstrekt over de mogelijkheid van het instellen van verzet tegen een voorzittersbeslissing op grond van artikel 46h Advocatenwet.
- 2.2.3 Artikel 2.4 is op verzetzaken van overeenkomstige toepassing.

2.3 Oproep zitting

- 2.3.1 Tenzij bij voorzittersbeslissing over de klacht wordt geoordeeld, zal de griffie een datum voor de mondelinge behandeling van de klacht op een zitting plannen. Partijen kunnen de gelegenheid krijgen om hun verhinderdata op te geven. De raad zal, voor zover dat in redelijkheid mogelijk is, rekening houden met tijdig doorgegeven verhinderingen. Als zoveel verhinderdata worden opgegeven dat een vlot verloop van de procedure daardoor in het gedrang komt, kan de raad bepalen dat met die verhinderdata op een door de raad nader te bepalen wijze geen rekening wordt gehouden.
- 2.3.2 Artikel 2.3.1 is ook van toepassing in het geval verzet is ingesteld tegen een beslissing van de voorzitter.
- 2.3.3 De raad kan, ambtshalve of op verzoek van een partij, beslissen dat samenhangende klachtzaken gelijktijdig worden behandeld. De raad stelt partijen van die beslissing op de hoogte.

- 2.3.4 De griffie zal uiterlijk 14 dagen voorafgaand aan een zitting de namen van de zittingscombinatie (voorzitter en leden-advocaat) bekendmaken op www.raadvandiscipline.nl. Als de samenstelling van de zittingscombinatie binnen 14 dagen voor de zitting nog wijzigt, zal de griffie die wijziging per e-mail aan partijen doorgeven.

2.4 Stukken indienen

- 2.4.1 Zowel klager als verweerder kan tot veertien dagen na de datum waarop de ontvangst van het klachtdossier van de deken aan partijen is bevestigd -eenmaal- stukken, die nog geen deel uitmaken van het procesdossier van de raad, overleggen. Na die datum kunnen geen stukken meer aan het dossier worden toegevoegd tot het moment zoals bedoeld in artikel 2.4.2.
- 2.4.2 Na ontvangst van een oproep voor een zitting kan zowel klager als verweerder tot 14 dagen voor die zitting -eenmaal- stukken, waarover partijen op de in artikel 2.4.1 genoemde termijn nog niet konden beschikken, overleggen.
- 2.4.3 De stukken als bedoeld in 2.4.1 en 2.4.2 bestaan inclusief bijlagen uit niet meer dan 25 bladzijden op A4-formaat met gebruik van een courant lettertype in lettergrootte 11. Een partij kan de raad vanwege bijvoorbeeld de feitelijke complexiteit van de klacht gemotiveerd verzoeken stukken van een grotere omvang te mogen indienen. Op het verzoek wordt zo spoedig mogelijk beslist. Als de stukken uit meer dan 25 bladzijden bestaan zonder dat daarvoor toestemming is gegeven, worden de stukken geweigerd.
- 2.4.4 De stukken moeten worden doorgenummerd en voorzien van een inventarislijst en een korte toelichting waarom deze van belang zijn voor de beoordeling van de klacht. Een kopie van de stukken moet per gelijke post worden gestuurd aan de wederpartij. De raad kan op de zitting bepalen dat op te laat ingediende stukken geen acht wordt geslagen. De raad kan partijen nadere voorschriften geven over het indienen van stukken.
- 2.4.5 Stukken dienen in beginsel te worden ingediend in de Nederlandse taal of te worden voorzien van een vertaling in het Nederlands. Het overleggen van een vertaling van een stuk is in beginsel niet noodzakelijk indien het stuk is gesteld in de Engelse, Duitse of Franse taal. De raad kan een vertaling verlangen, indien hij dat nodig of wenselijk acht voor de behandeling van de zaak, mede gelet op de belangen van de wederpartij. Een vertaling is in beginsel wel noodzakelijk indien een stuk is gesteld in een andere vreemde taal dan de Engelse, Duitse of Franse taal. De raad kan bepalen dat een vertaling wordt overgelegd die is opgemaakt en ondertekend door een beëdigd vertaler.
- 2.4.6 Stukken kunnen worden ingediend per post en per e-mail. Zie daarvoor het e-mailreglement: [E-mailreglement tuchtcolleges advocatuur](#).
- 2.4.7 Na afloop van de behandeling van de klacht ter zitting kunnen geen stukken meer worden ingediend, tenzij de raad daartoe de gelegenheid heeft gegeven. In het laatste geval wordt door de raad meegedeeld binnen welke termijn deze stukken en de eventuele reactie hierop bij de raad moeten zijn binnengekomen.

2.5 Uitstel van de zitting

- 2.5.1 Indien een zittingsdatum is bepaald nadat partijen in de gelegenheid zijn geweest verhinderingen op te geven, wordt alleen nog uitstel verleend:
- op eenstemmig verzoek van alle partijen, tenzij uitstel zou leiden tot onredelijke vertraging van de klachtbehandeling, of
 - op verzoek van één partij op grond van klemmende redenen, onder opgave van die redenen.
- 2.5.2 In het geval zoals bedoeld in artikel 2.5.1 sub b wordt het verzoek om uitstel van de behandeling ter zitting schriftelijk gedaan. Het verzoek moet worden voorzien van een gemotiveerde opgave van de reden en vermelding van het zaaknummer en de

verhinderdata van de verzoekende partij. De voorzitter beslist op het uitstelverzoek. De voorzitter kan de wederpartij de gelegenheid geven om zijn zienswijze te geven op het uitstelverzoek.

2.5.3 De raad stelt de wederpartij op de hoogte van het uitstelverzoek.

2.5.4 Wanneer binnen 14 dagen voor een geplande zitting wordt verzocht om uitstel en dit uitstelverzoek wordt ingewilligd, dan bestaat geen mogelijkheid meer om stukken in te dienen vóór de uiteindelijke zitting.

2.6 Behandeling ter zitting

2.6.1 De behandeling ter zitting is openbaar, tenzij de Advocatenwet voorschrijft dat de behandeling met gesloten deuren geschiedt of de raad tot behandeling achter gesloten deuren beslist.

2.6.2 De raad bepaalt de zittingsduur en de zittingslocatie en doet hiervan mededeling aan partijen in de definitieve oproep.

2.6.3 Op de zittingslocatie(s) van de raad gelden de [huisregels van de gerechtsgebouwen](#).

2.6.4 Partijen krijgen bij de behandeling van de klacht ter zitting kort de tijd om hun standpunten nader toe te lichten. Partijen kunnen hetgeen zij op een zitting naar voren willen brengen vastleggen in pleitnotities van maximaal twee A4'tjes met gebruik van een courant lettertype in lettergrootte 11. Deze pleitnotities moeten in vijfvoud (als de raad bestaat uit drie leden) of in zevenvoud (als de raad bestaat uit vijf leden) worden overgelegd.

2.6.5 Partijen kunnen zich ter zitting laten bijstaan door een gemachtigde, van wie de naam bij voorkeur vóór de zitting aan de griffie wordt opgegeven.

2.6.6 Indien alleen de gemachtigde ter zitting verschijnt, dient hij een volmacht over te kunnen leggen aan de raad. Deze bepaling geldt niet voor advocaten en deurwaarders.

2.6.7 De voertaal tijdens de zitting is Nederlands. Indien een partij ter zitting door een tolk wenst te worden bijgestaan, dient die partij daarvoor zelf te zorgen. De eventuele kosten van een tolk komen voor rekening van die partij.

2.6.8 Als tijdens de behandeling ter zitting tot het horen van getuigen of deskundigen wordt besloten, gebeurt dat in beginsel op een nader te bepalen datum.

2.6.9 Zittingen van de raad vinden niet in toga plaats.

2.6.10 De raad kan in geval van bijzondere omstandigheden bepalen dat een zaak mondeling wordt behandeld met gebruikmaking van een tweezijdig elektronisch communicatiemiddel, zoals een (groeps)telefoongesprek of beeldbellen met een audiovisuele vergaderapplicatie.

2.7 Proces-verbaal

2.7.1 Het proces-verbaal van de zitting wordt aan partijen verstrekt als hoger beroep wordt ingesteld of op gemotiveerd verzoek van (een van) partijen.

2.7.2 Een proces-verbaal van de behandeling ter zitting wordt in een verzetzaak, indien het verzet ongegrond wordt verklaard, uitsluitend opgemaakt op verzoek van het Hof van Discipline.

2.8 Uitspraak

2.8.1 Aan het eind van de zitting deelt de voorzitter mee op welke datum uitspraak wordt gedaan. De uitspraak kan eerder worden gedaan dan die datum.

2.8.2 Indien een partij niet aanwezig is geweest bij de behandeling van de klacht- of verzetzaak ter zitting informeert de griffie die partij zo spoedig mogelijk na de zitting schriftelijk over de uitspraakdatum.

2.8.3 Aanhouding van de uitspraak wordt schriftelijk aan partijen meegedeeld onder vermelding van een nieuwe uitspraakdatum.

- 2.8.4 De raad stuurt de uitspraak op of kort na de uitspraakdatum per aangetekende post of per aangetekende e-mail naar partijen. De beslissing wordt geacht te zijn uitgesproken in het openbaar.
- 2.8.5 Alle uitspraken van de raden van discipline worden geanonimiseerd gepubliceerd op tuchtrecht.overheid.nl.
- 2.8.6 De raad kan een klacht gegrond, ongegrond of niet-ontvankelijk verklaren. Als de raad oordeelt dat de klacht gegrond is, kan aan de advocaat een tuchtrechtelijke maatregel worden opgelegd. De tuchtrechtelijke maatregelen zijn omschreven in artikel 48 Advocatenwet. Bij gegrondverklaring moet de advocaat de kosten van het griffierecht aan de klager vergoeden op grond van artikel 46e lid 5 Advocatenwet. De raad zal doorgaans bij oplegging van een maatregel de advocaat ook veroordelen in de forfaitaire reiskosten van de klager en in de kosten van het tuchtcollege. Het oordeel daarover is aan de raad overeenkomstig de [Richtlijn Kostenveroordeling Raden van Discipline 2021](#).

3. Na de beslissing

3.1 Hoger beroep

- 3.1.1 Onderaan de beslissing van de raad wordt (praktische) informatie verstrekt over de mogelijkheid van het instellen van hoger beroep tegen die beslissing.

3.2 Verbetering van beslissingen

- 3.2.1 Op verzoek van partijen of ambtshalve kan een kennelijke fout in de beslissing worden verbeterd. Artikel 31 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering is van overeenkomstige toepassing.
- 3.2.2 De verbeterde uitspraak wordt aan partijen bekendgemaakt op de wijze van de bekendmaking van de oorspronkelijke uitspraak. De verbeterde uitspraak wordt geanonimiseerd gepubliceerd op tuchtrecht.overheid.nl. Voor de termijn van hoger beroep of verzet blijft de datum van de oorspronkelijke uitspraak bepalend.

4. Intrekking

- 4.1 Klager kan de klacht tot aan de uitspraak intrekken.
- 4.2 Artikel 47a Advocatenwet is van toepassing. Uit deze bepaling volgt dat intrekking van de klacht door de klager niet zonder meer betekent dat de klachtbehandeling eindigt: de verweerder kan voortzetting van de klachtbehandeling wensen of de raad kan beslissen dat de klachtbehandeling om redenen van algemeen belang moet worden voortgezet. Daarbij kan worden bepaald dat de deken in de plaats treedt van de klager die de klacht heeft ingetrokken. De oorspronkelijke klager is dan geen partij meer in de klachtzaak.
- 4.3 Klager ontvangt een schriftelijke bevestiging van de intrekking van de klacht.

5. Procederen in dekenbezwaren (artikel 46f Advocatenwet)

- 5.1 Het hiervoor in de artikelen 2.3 tot en met 2.8 en 3 bepaalde is van overeenkomstige toepassing op deze procedures.
- 5.2 De raad kan verweerder in deze procedure verzoeken om een verweerschrift in te dienen en kan daarvoor een termijn stellen.

6. Procederen in zaken op grond van artikelen 60ab, 60b en 60c Advocatenwet

- 6.1 Datum en tijdstip van de behandeling van het verzoek ter zitting zullen zoveel mogelijk in overleg met partijen worden vastgesteld.
- 6.2 De raad kan verweerder in deze procedure verzoeken om een verweerschrift in te dienen en kan daarvoor een termijn stellen.

- 6.3 De raad kan de deken verzoeken om bijlagen in te dienen en kan daarvoor een termijn stellen.
- 6.4 Artikelen 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8 en 3 zijn van overeenkomstige toepassing.

7. Procederen in wrakingszaken (artikel 47 lid 2 Advocatenwet)

- 7.1 Hiervoor wordt verwezen naar het Wrakingsprotocol van de raden van discipline. Het Wrakingsprotocol is gepubliceerd op raadvandiscipline.nl.

8. Vaststelling en inwerkingtreding

- 8.1 De bepalingen in dit document zijn door de raden van discipline op 31 januari 2020 vastgesteld en treden in werking op 23 maart 2020.
- 8.2 Het procesreglement is gewijzigd op 4 november 2025.
- 8.3 De bepalingen uit dit document hebben onmiddellijke werking.